

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

http://xs.uz

E-mail: Info@xs.uz

2013 йил 23 август, № 164 (5838)

Жума

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

«Ўзбекистон Қахрамони» унвонини бериш тўғрисида

Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, унинг жаҳон миқёсидаги шон-шухратини юксалтириш борасида давлат ва халқ олдидаги улкан ҳизматлари, ишлаб чиқариш соҳасидаги узоқ йиллик фидокорона меҳнати ҳамда ёш авлодни ватанпарварлик ва ўз халқига садоқат руҳида тарбиялашга қўшган катта ҳиссаси учун қуйидагиларга «Ўзбекистон Қахрамони» унвони берилиб, олий нишон — «Олтин юлдуз» медали топширилсин:

Азларов Тургун Рахматович — Шайхонтоҳур туманидаги 40-умумий ўрта таълим мактаби математика ва информатика фанлари ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Раматов Ачилбай Жуманиязович — «Ўзбекистон темир йўллари» давлат-акциядорлик компанияси бошқаруви раиси

Эшматов Анорбой Аббасович — Пахтакор туманидаги «Анвар» фермер хўжалиги бошлиғи, Жиззах вилояти

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2013 йил 22 август

Азларов Тургун
Рахматович

Раматов Ачилбай
Жуманиязович

Эшматов Анорбой
Аббасович

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ФАН ВА ТЕХНИКА, АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотларини таъсис этиш тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 25 июлда қабул қилинган ПФ-3781-сонли фармони ва Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари кенгашининг 2013 йилги Давлат мукофотлари бўйича тақлифига биноан мамлакатимиз илм-фани, адабиёти ва санъатини ривожлантиришга қўшган салмоқли ҳиссаси, жамиятимизнинг ижтимоий-иқтисодий, илмий-техник ва маънавий-маърифий ҳаётида алоҳида эътиборга сазовор бўлган, халқаро миқёсда эътироф этилган фундаментал тадқиқотлари, замон талабларига жавоб берадиган юсак, мазмунан долзарб ижодий ишлари учун

Биринчи даражали Давлат мукофотлари қуйидагиларга берилсин:

фан ва техника соҳасида:

— Зуфаров Миржамол Мируматович, Абдумаджидов Хамидулла Амануллаевич, Абралов Ҳакимжон Қабулджанович, Бахритдинов Фазлитдин Шамситдинович, Назирова Людмила Алихановна — «Юрак-қон томир касалликларининг диагностикаси ва даволашда замонавий услублари ишлаб чиқиш ва жорий қилиш» амалий тадқиқоти учун;

адабиёт соҳаси бўйича:

— Сирожиiddин Шухрат Самариддиновичга — «Алишер Навоий: манбаларнинг қиёсий-типологик, текстологик таҳлили» фундаментал тадқиқоти учун;

санъат ва меъморчилик соҳаси бўйича:

— Қодиров Муҳсин Халиловичга — «Ўзбек анъанавий театри» монографияси учун;
— Фан ва техника соҳасида кўзда тутилган 1 та иккинчи даражали Давлат мукофоти ўрнига 2013 йил учун истисно тарихида 2 та иккинчи даражали мукофот берилиши белгилансин.

Иккинчи даражали Давлат мукофотлари қуйидагиларга берилсин:

фан ва техника соҳасида:

— Азизов Мирҳаким Жавҳарович, Ступина Надежда Владимировна, Ирисметов Муроджон Эргашевичга — «Ириқ бўғимлар ортопедик патологиясини даволашнинг замонавий технологияларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш бўйича илмий ишлар мажмуи» амалий тадқиқоти учун;
— Дадамухамедов Суннатулло, Муминов Рамизулла Абдуллаевич, Собиров Ҳабибулло, Турсунов Мухаммад Нишанович, Юлдошев Исроил Абриевичга — «Кремний-фотоплантергичлар асосидаги қуёш нурулини бевосита электр энергияга айлантирувчи ҳозирги замон тизимлари ишланмасини яратиб ва уларни ишлаб чиқиш» амалий тадқиқоти учун;

санъат ва меъморчилик соҳаси бўйича:

— Изентаев Жоллибой Тангирбергеновичга (марҳум) — «Қорақалпоқ элимнинг» рангтаъсир асарлар туркуми учун.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2013 йил 22 август

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси тўғрисида

АХБОРОТ

2013 йил 22 август куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси очилди. Унда ялпи мажлисга тақлиф этилган Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари, вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, жамоат ташкилотлари ва бошқа ташкилотларнинг, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ҳозир бўлдилар. Мажлисни Олий Мажлиси Сенатининг Раиси И. Собиров олиб борди.

Сенаторлар ўз ишларини Олий Мажлисининг юқори палатаси муҳокамасига мамлакат Экологик ҳаракати ва фуқаролик жамияти институтлари томонидан тақдим этилган материаллар асосида «Тожикистон «Талко» ДУК корхонасининг ишлаб чиқариш фаолияти экологияга ва одамлар соғлиғига кўрсатаётган ҳалокатли таъсири бартараф этиш чоралари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилишдан бошладилар.

Муҳокамалар давомида қайд этилганидек, Тожикистон Республикасининг Турсунзода шаҳрида 1975 йилда қурилган, ишлаб чиқариш технологияси эскириб кетган, тозалаш тизими самарасиз бўлган алюминий корхонаси ҳар йили атмосферага 22-23 минг тоннага яқин ифлослантисувчи моддаларни, шу жумладан, 200 тоннадан ортиқ гоят хавфли ҳамда одамлар соғлиғи ва атроф-муҳит учун зарарли бўлган фторли водородни чиқариб

ташламоқда. Ушбу зарарли моддаларнинг талай қисмини ҳаво оқими «Талко» ДУКнинг атрофидаги Тожикистон ҳудудига ва Ўзбекистоннинг чегараолди ҳудудига, шу жумладан, Сурхондарё вилоятининг Денов, Сарийосиё, Узун ва бошқа туманларига олиб ўтмоқда. Ҳозирги вақтда «Талко» ДУК фаолияти натижасида Сурхондарё вилоятининг шимолий туманлари ҳудудига атмосфера ҳавосидаги фторли водороднинг миқдори йўл қўйиладиган энг юқори концентрациядан ўрта ҳисобда 1,8-2 баравар, ёз ойларида эса 3,4 баравар ошиб кетмоқда.

Сенат мажлисида кўрсатиб ўтилганидек, Ўзбекистон Республикаси Сурхондарё вилоятининг шимолий туманларида ва Тожикистон Республикасининг Турсунзода туманида вужудга келаётган экологик вазият Тожикистон алюминий корхонасининг ҳалокатли таъсири натижасида тобора оғирлашиб, минтақанинг

минг йиллар давомида шакланган экологик тизимни бузмоқда.

Сўзга чиқувчилар томонидан таъкидланганидек, таркибда захарли газлар — карбон, олтингурут оксидлари, углеводородлар ва бошқа зарарли моддалар жуда кўплиги билан ажралиб турувчи «Талко» ДУКнинг чиқиндилари, энг аввало, бу ерда зич яшаётган бир миллионга яқин аҳолининг соғлиғига ҳалокатли таъсир кўрсатмоқда. Сурункали эндокрин ва суюқ-мушак тизими, юқори нафас олиш йўллари касалликлари, туғма аномалиялар ва флюороз, шунингдек, онкология касалликлари сони ўсиб бормоқда. Болаларнинг ўлик туғилиши, болалар ўртасида патологик касалликлар

кўпайиб бораётганиги, айниқса, хавотирга солмоқда. Мазкур туманларда болаларнинг ҳам, катта ёшли аҳолининг ҳам патологик касаллигининг қайталанishi Сурхондарё вилоятидаги ўртача даражадан 3 баравар юқори.

Минтақанинг иқтисодиёти, қишлоқ хўжалиғига жуда катта қўламда зарар етказилмоқда. Алюминий корхонасининг зарарли чиқиндилари билан атмосфера, тупроқ, сув ресурслари ифлосланмоқда. Мева-сабзавот экинлари, узумзорлар ҳосилдорлиги пасайиб кетди, ушбу минтақада янги қурилган пиллачилик деярли барҳам топди.

Шу билан бирга, мажлисда алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, халқаро эко-

логик ташкилотлар экспертларининг хулосаларига, давлат органлари, жамоат ташкилотлари, шу жумладан, Ўзбекистон экологик ҳаракатининг мужоатларига қарамай, «Талко» ДУКда ишлаб чиқаришнинг йўналишини ўзгартириш, уни модернизациялаш, тозалаш иншоотларини ўрнатиш бўйича чоралар кўрилмаётган. Шу тарихи халқаро ҳуқуқнинг умумқабул қилинган принциплари ва нормалари талаблари, БМТ томонидан атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида қабул қилинган ҳужжатларнинг талаблари, шунингдек, ушбу масала бўйича давлатлараро битимларнинг қоидалари бузилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ҚАРОРИ

Тожикистон «Талко» ДУК корхонасининг ишлаб чиқариш фаолияти экологияга ва одамлар соғлиғига кўрсатаётган ҳалокатли таъсири бартараф этиш чоралари тўғрисида

Ўзбекистон Олий Мажлисининг қуйи ва юқори палаталари муҳокамасига мамлакат Экологик ҳаракати ва фуқаролик жамияти институтлари томонидан тақдим этилган «Талко» ДУК зарарли чиқиндиларининг атрофидаги экологик муҳитга ва аҳолининг саломатлиғига тобора кучайиб бораётган салбий таъсирини чуқур ўрганишга доир материаллар ушбу чиқиндилар таъсирини йўқотиш бўйича шимол-шимолий чоралар кўриш масаласини гоят зарур муаммо сифатида кун тартибига олиб чиқмоқда.

Тожикистон Республикасининг Турсунзода шаҳрида 1975 йилда қурилган, ишлаб чиқариш технологияси эскириб кетган, тозалаш тизими самарасиз бўлган алюминий корхонаси ҳар йили атмосферага 22-23 минг тоннага яқин ифлослантисувчи моддаларни, шу жумладан, 200 тоннадан ортиқ гоят хавфли ҳамда одамлар саломатлиғи ва атроф-муҳит

учун зарарли бўлган фторли водородни чиқариб ташламоқда. Ҳозирги вақтда «Талко» ДУК фаолияти натижасида Сурхондарё вилоятининг шимолий туманлари ҳудудига атмосфера ҳавосидаги фторли водороднинг миқдори йўл қўйиладиган энг юқори концентрациядан (ЙҚЮК) ўрта ҳисобда 1,8 — 2 баравар, ёз ойларида эса 3,4 баравар ошиб кетмоқда.

Ушбу зарарли моддаларнинг талай қисми ҳаво оқими билан теварак-атрофга, шу жумладан Ўзбекистоннинг Денов, Сарийосиё, Узун ва бошқа туманлари ҳудудига ўтиб, минтақанинг минг йиллар давомида шакланган экологик тизимини бузмоқда, шунингдек бу ерда зич яшаётган 1 миллионга яқин аҳолининг соғлиғига ўнглаб бўлмайдиган даражада зарар етказмоқда.

Муаммонинг моҳияти шундаки, таркибда фтор бирикмалари, захарли газлар — карбон, олтингурут оксидлари, углеводород-

лар ва бошқа зарарли моддалар жуда кўплиги билан ажралиб турувчи «Талко» ДУКнинг чиқиндиларидан атрофидаги аҳоли жабр кўрмоқда ва, биринчи навбатда, сурункали эндокрин ва суюқ-мушак тизими, юқори нафас олиш йўллари касалликлари билан атмосфера, тупроқ, сув ресурслари ифлосланмоқда. Натижада сабзавотлар, мева, қишлоқ хўжалиги экинларининг ҳосилдорлиги пасаймоқда.

Болалар ўртасида патологик касалликлари кўпайиб бораётганиги, айниқса, хавотирга солмоқда. Охириги беш йилда Сарийосиё туманида болаларнинг ўлик туғилиши ҳоллари 7,7 баравар кўпайган. Сарийосиё туманида 175 минг аҳолининг 42 мингдан кўпроги эндокрин касалликларида чалинган, Узун туманида яшайдиган 150 минг кишининг 100 мингга яқини эса турли ўзига хос хасталикларга дучор бўлган. Умуман олганда, Тожикистон алюминий корхонаси чиқиндиларининг трансчегаравий

таъсирига учраган туманларда болаларнинг ҳам, катта ёшли аҳолининг ҳам касаллигининг патологик бузилишларининг қайталанishi жиҳатидан Сурхондарё вилоятидаги ўртача даражадан 3 баравар юқори.

Минтақанинг иқтисодиёти, қишлоқ хўжалиғига жуда катта қўламда зарар етказилмоқда. Алюминий корхонасининг зарарли чиқиндилари билан атмосфера, тупроқ, сув ресурслари ифлосланмоқда. Натижада сабзавотлар, мева, қишлоқ хўжалиги экинларининг ҳосилдорлиги пасаймоқда. Сарийосиё, Узун ва Денов туманлари ҳудудига охириги 20 йилда сабзавот экинларининг ҳосилдорлиги 27 — 46 фоизга, полиз экинларининг ҳосилдорлиги 24,4 фоизга, узумзорлар ҳосилдорлиги 37,8 фоизга пасайиб кетди, ушбу минтақада учун анъанавий бўлган пиллачилик деярли барҳам топди.

Фторидларнинг сабзавотлар ва меваларда, бошқа ўсимликларда тўпланиши йўл қўйиладиган энг юқори концентрациядан (ЙҚЮК) 11 — 19 баравар, бугунда тўпланиши 5 — 6,5 баравар юқори. Ҳайвонлар организмидан ўнганмас физиологик ўзгаришлар юз бермоқда — уларнинг тишлари тушиб кетмоқда, илик суюқлари қийшайиб кетмоқда, бўғимлар зарарланмоқда, шунинг натижасида ийрик ва майда моллар бош сони қисқармоқда, соғиб олинаётган сут миқдори камаймоқда, гўшт-сут маҳсулотларининг сифати ёмонлашмоқда. Тадқиқотлар натижасида сут таркибидagi фтор нормадан 9 — 13 баравар, гўшт таркибидa 10,9 фоиз юқори эканлиги аниқланган. Буларнинг барчаси одамлар ҳаёти ва соғлиғига жиддий таҳдид туғдирмоқда.

(Давоми 2-бетда).

АТРОФ-МУҲИТНИНГ ТРАНСЧЕГАРАВИЙ ИФЛОСЛАНИШ МУАММОЛАРИ ВА УЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ ЙЎЛЛАРИ

Тошкентда 20-21 август кунлари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати томонидан Ўзбекистон экологик ҳаракати билан ҳамкорликда ташкил этилган «Тожикистон «Талко» давлат унитар корхонасининг ишлаб чиқариш фаолияти экологияга ва одамлар соғлиғига кўрсатаётган ҳалокатли таъсири бартараф этиш чоралари» мавзусида халқаро семинар бўлиб ўтди.

Семинарда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сенаторлари, Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон экологик ҳаракати

Марказий Кенгаши Ижроия қўмитаси аъзолари, Европа, Америка ва Осиё давлатларидан парламент аъзолари, жумладан, Тожикистон пар-

ламенти депутатлари, тадқиқотчилар, экспертлар, БМТ Тараққиёт дастури ва ЕХТ каби халқаро ташкилотлар, мамлакатимиздаги тегишли

вазирлик ва идоралар, нодавлат ношароит ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси И. Собиров семинарнинг очар экан, мамлакатимизда истиқлолнинг дастлабки йилларидан Президентимиз

Ислом Каримов раҳнамолигида кучли ижтимоий сиёсат амалга оширилаётгани, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари, жумладан, соғлом ҳамда қулай атроф-муҳитда яшаш ҳуқуқини таъминлаш ушбу сиёсатнинг устувор йўналиши эканлиги таъкидлади.

(Давоми 3-бетда).

СЎЗ — ХАЛҚАРО ФОРУМ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Ева ВИНЕТСМА, Вагенинген университетининг сув ва иқлим муаммолари бўйича халқаро маркази лойиҳа раҳбари, профессор (Голландия):

— Бундан уч йил аввал Тожикистон алюминий заводининг Ўзбекистоннинг Сарийосиё ва Узун туманларига етказиётган зарарига бевосита гувоҳ бўлган ва жуда ачинаган эдим. Бу гал ҳам мазкур ҳудуд шароити билан танишиб, ушбу заводнинг Ўзбекистоннинг айрим туманларига

етказиётган зарарини кўриб, бутун вужудимни титроқ босди. Завод чиқараётган захарли чиқиндилар одамларнинг умрини хазон қилмоқда. Ўсимлик ва ҳайвонот нобуд бўлаётган. Сўнги беш йилда биргина Сарийосиё туманида ўлик туғилган чақалоқлар сони 7,7 баробар кўпайган. Бундай вазиятга энди асло йўл қўйиб бўлмайди. Бу каби муаммоларни зудлик билан ҳал этиш зарур.

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясининг иқтисодий эркинлаштириш ва демократик бозор ислохотларини янада чуқурлаштириш соҳасидаги устувор йўналишларни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармойишга мувофиқ тайёрланган «Гаров реестри тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқишга киришдилар.

зарур профилактикани ҳамда аҳолини ОИВ инфекциясидан ишончли тарзда ҳимоя қилишни таъминлаш борасида амалга ошириладиган чора-тадбирларнинг самардорлиги ва сифатини оширишга қаратилган ҳуқуқий нормаларни янада такомиллаштиришдан иборат.

Мажлисда қайд этилганидек, ушбу Қонун кредитларни расмийлаштириш тартиб-таомилларини янада такомиллаштириш, гаров муомаласига кўчар мол-мулкни киритиш ҳамда тижорат банкларининг мол-мулкни гаровга олиб кредитлаб бериш вақтидаги таваккалчилигини камайтириш ҳисобига кичик бизнеснинг кредит воситасида молиялаштиришдан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш мақсадида ишлаб чиқилган. Бу эса ишбилармонлик муҳитини янада яхшилашга, тадбиркорликни ривожлантиришга ёрдам беради.

Шундан сўнг сенаторлар маҳсулотни (ишларни, хизматларни) сертификатлаштириш ва стандартлаштириш соҳасидаги қонун ҳужжатларини янада такомиллаштиришга, маҳсулотнинг рақобатдошлигини таъминлашга, ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган чора-тадбирларни амалга оширишга қаратилган қарор қабул қилинди.

Сенаторлар «Одамнинг иммунодефицит вирусини тарқатишига қарши курашишни, мажбурий таъминлаш борасидаги ҳуқуқий ҳимоя қилишни таъминлаш борасидаги қонун ҳужжатларини янада такомиллаштиришга қаратилган қарор қабул қилинди.

Қонун билан Солик, Божхона, Ҳўжалик-процессуал, Меҳнат, Жиноят кодекслари, Мазмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга, «Фермер ҳўжалиги тўғрисида»ги, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги, «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонунларга ва бошқа қатор қонунларга ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилмоқда.

Сенаторлар «Одамнинг иммунодефицит вирусини тарқатишига қарши курашишни, мажбурий таъминлаш борасидаги ҳуқуқий ҳимоя қилишни таъминлаш борасидаги қонун ҳужжатларини янада такомиллаштиришга қаратилган қарор қабул қилинди.

Сенаторларнинг фикрича, ушбу Қонуннинг қабул қилиниши ишбилармонлик муҳитини янада яхшилашга ва тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга, кўп тармоқли фермер ҳўжалиқларини ривожлантириш учун зарур шарт-шароитлар яратилишига, аҳолини ижтимоий ҳуқуқсиз қилишни қучайтиришга, унинг бандлигини таъминлашга ва бошқаларга ёрдам беради.

Шундан сўнг сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 18 июлдаги «Ишбилармонлик муҳитини янада тубдан яхшилаш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 14 январдаги «Мамлакатимизда

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн иккинчи ялпи мажлисининг биринчи иш куни тугади.

гунги кунда турли соҳавий қонунлар: «Техник тартибга солиш тўғрисида»ги, «Маҳсулот ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида»ги, «Стандартлаштириш тўғрисида»ги, «Метрология тўғрисида»ги қонунлар, шунингдек, идоравий ҳужжатлар билан тартибга солиб келинмоқда. Ушбу соҳада ягона базавий Қонуннинг қабул қилиниши мувофиқликни баҳолашнинг бутун тизимини, шу жумладан, миллий аккредитацияни ҳам ташкил этишининг умумий принциплари, қоидалари тартибга солинишини таъминлайди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ҚАРОРИ Тожикистон «Талко» ДУК корхонасининг ишлаб чиқариш фаолияти экологияга ва одамлар соғлиғига кўрсатаётган ҳалокатли таъсирни бартараф этиш чоралари тўғрисида

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Ўзбекистон экологик ҳаракатининг баҳолашича, «Талко» ДУК томонидан биргина охириги 5 йилнинг ўзидега етказилган умумий иқтисодий зарар 447,3 миллион АҚШ долларини ташкил этади. Шу билан бирга, алюминий корхонасининг деярли 40 йиллик фаолияти давомида минтақа иқтисодиётига, одамлар соғлиғига ва атроф-муҳитга етказилган ҳақиқий зарарни аниқлашнинг имкони йўқ.

Шуни қайд этиш керакки, Ўзбекистон томони доимий равишда мурожаат қилаётган бўлишига қарамай, Тожикистон томонидан халқаро ҳуқуқий ҳужжатларнинг талаблари, шу жумладан, Атроф-муҳит ва ривожланиш бўйича декларациянинг (Рио-де-Жанейро, 1992 йил 14 июнь) қоидалари, шунингдек икки томонлама битимлар доирасида қабул қилинган халқаро мажбуриятлар бажарилмаётган.

Ушундан рашанки, тобора оғирлашиб бораётган, Тожикистоннинг ҳам, Ўзбекистоннинг ҳам экологияси ва аҳолиси соғлиғига катта зарар етказяётган шундай кенг қўламли муаммага бундай ҳисобсиз нормал деб ҳисоблаш мумкин эмас.

«Талко» ДУК саноат чиқиндиларининг ҳалокатли таъсирини камайтириш мақсадида Ўзбекистонда кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Биргина 2010 — 2012 йиллар даврида Сурхондарё вилоятининг Денов, Самарқанд, Ўзун ва Олтинсой туманларида энг замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган бир қатор кўп тармоқли туман поликлиникалари ва даволаш-профилактика муассасалари фойдаланишга топширилди, 54 та кишлоқ врачлик пункти (КВП) ташкил этилди. Ушбу масалаларни ҳал қилишда Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг 2013 — 2017 йилларда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича ҳаракат дастури катта аҳамиятга эга.

«Талко» ДУК ишлаб чиқариш фаолияти туфайли оғир сурунқали ва патологик касалликлардан, экологик муҳитнинг ўнглаб бўлма даражада ўзгаришидан жафо чекаётган одамларнинг соғлиғига ва аҳоли генфондида етказилаётган жуда катта зарарнинг қўламли тобора кенгайиб бораётганлигидан қаттиқ ташвиш билдириб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари қуйидагиларни кечиктириб бўлмайд, деб ҳисоблайдилар:

Биринчидан, Ўзбекистон ҳудуди доирасида «Талко» ДУК чиқиндиларининг одамлар соғлиғига ва табиий муҳитга салбий таъсирини бартараф этиш ҳамда камайтириш, минтақада экологик вазиятни соғломлаштириш бўйича ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма чораларни кўриш, бунинг учун зарур ташкилий-ҳуқуқий нормалар, ресурслар ва имкониятларни сафарбар қилиш.

Иккинчидан, барча манфаатдор халқаро экологик ташкилотлар, БМТ тузилмалари, парламентлар, ҳуқуматлар ва халқаро жамоатчиликнинг эътиборини «Талко» ДУКнинг фаолият зонасидаги тобора оғирлашиб бораётган экологик ҳалокатни бартараф этишга, ушбу зарарли ҳамда одамлар соғлиғига ва атроф-муҳит учун ҳавфли бўлган корхонанинг фаолият соҳасини ўзгариштириш бўйича шомолилик чораларни кўришга қаратиш.

Учинчидан, биз ишонмазким, вужудга келган аҳолидан қутулиш йўли бўлиши керак ва у албатта топилди. Трансгегаравий ифлослантириш муаммолари халқаро ҳуқуқнинг умумқабул қилинган принциплари ва нормаларини, халқаро-ҳуқуқий ҳужжатлар, БМТ тегишли қарорларининг инсон саломатлигини, унинг тўза атроф-муҳитга эга бўлиши ҳуқуқини ҳимоя қилишга йўналтирилган қоидаларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилиниши мумкин ва керак.

Ҳозирги кунда Ўзбекистон ва Тожикистондаги ўз минглаб аҳолининг ҳаёти ва соғлиғи, ушбу минтақада яшайдиган ва меҳнат қилаётган келгуси авлодларнинг тақдир мазкур масалаларнинг тезроқ ҳал қилинишига боғлиқ. Ушбу қарор қабул қилинган кундан эътиборан қўчга қиради.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси
Тошкент шаҳри,
2013 йил 22 август
И. СОБИРОВ

Ҳасан ПАЙДОЕВ олган суратлар.

нитет танқислиги вирусини келтириб чиқарадиган касаллик (ОИВ инфекцияси) тарқалишига қарши курашиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқилди. Қонуннинг асосий мақсади одамнинг иммунодефицит танқислиги вирусини келтириб чиқарадиган касалликнинг тарқалишига қарши курашишни,

шунингдек, мувофиқликни баҳолаш соҳасидаги миллий қонун ҳужжатларини халқаро стандартлар билан уйғунлаштиришга қаратилган «Мувофиқликни баҳолаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқилди ва маъқуллашди.

Мажлисда айтиб ўтилганидек, бу соҳадаги муносабатлар бу-

ошганлиги боис мамлакатимизнинг экспорт салоҳияти юксалди. Бунда, шубҳасиз, халқаро стандартларнинг жорий қилингани муҳим аҳамият касб этди. Сенаторлар томонидан маъқуллашган «Мувофиқликни баҳолаш тўғрисида»ги Қонун республикада ишлаб чиқаришга маҳсулот ва хизматлар хавфсизлиги, сифати ва рақобатдошлигини ошириш, экспорт салоҳиятини кенгайтириш, шунингдек, ички бозорни ҳавфли маҳсулотлардан ҳимоялаш, халқаро сав-

лигини таъминлаш борасидаги ишларни анги босқичга кўтариши ва самарадорлигини ошириши шубҳасиз.

Қонуннинг барча ҳудудлар қатори Хоразм вилояти аҳолиси манфаатлари нуктаи назаридан ҳам аҳамияти беқиёсдир. Чунончун, мазкур ҳуқуқий ҳужжат ҳудудимиз аҳолиси, айниқса, эртанги кунимиз эгалари бўлиши минглаб йигит-қизларнинг жамиятга муносиб ўрин эгаллашларини таъминлаш, ижтимоий муҳофазага муҳтож аҳоли

қатламни қўллаб-қувватлашга хизмат қилади.

Икрор КАРАТАЕВ, Сайхунбод туманидаги «Қоратой Мирзаев» фермер ҳўжалиги раҳбари: — Айни кунларда мамлакатимиз аҳолиси энг улуг, энг азиз айём — Муस्ताқиллигимизнинг 22 йиллигини «Қадр-қimmatини, таянчим ва ифтихоримсан, мустақил Ўзбекистон!» шiori остида муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда. Ҳар бир ҳудудда беқиеёс янгилашлар, улкан бунёдкорлик ишлари авжида. Албатта, буларнинг барчаси турмушимизнинг янада фаровон бўлишини, шаҳару кишлоқларимиз ободлигини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга. Шу нуктаи назардан айтганда, парламент юқори палатасининг навбатдаги ялпи мажлисида кўриб чиқилган масалалар давлатимиз раҳбари томонидан тақдим этилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида белгиланган устувор вазифаларни рўйбга чиқариш, аҳоли фаровонлиги, юртимиз иқтисодиётининг янада юксалишига қаратилгани билан низоъда аҳамиятлидир. Айниқса, аҳоли саломатлигини асраш, ҳудудларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада тарқатиш, тадбиркорларга тегишли шароитлар яратиш, қисқача айтганда, аҳоли фаровонлигини юксалтиришга йўналтирилган сий-харақатларнинг қонунчилик асосини мустаҳкамлаш, шубҳасиз, юртимизда фуқаролик жамияти изчил шакллантириладиганидан далолатдир.

Қ. ХИДИРОВ
эъиб олди.

ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИ

Олий Мажлис Сенатининг ялпи мажлисида бугунги куннинг долзарб масалалари, хусусан, экологик барқарорликни таъминлаш, мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётининг барча соҳаларини изчил ислоҳ қилиш ва либераллаштириш, Ватанимиз ободлиги ва оқсоқлигини таъминлаш, аҳоли турмуш даражасини янада яхшилаш, саломатлигини муҳофаза қилиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, тадбиркорларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя этишга қаратилган кўплаб масалалар муҳокама қилинмоқда.

Мухбиримиз сенаторлар билан суҳбатлашиб, муҳокама қилинган масалаларнинг мазмун-моҳияти, аҳамияти билан қизқиди.

ИЗЧИЛ ИСЛОХОТЛАР ОМИЛИ

Хамраббой РАЗЗАКОВ, Олий Мажлис Сенатининг Аграр, сув ҳўжалиги масалалари ва экология кўмитаси раиси: — Сўнгги кўч йил давомида Сурхондарё вилояти чегара туманлари иқтисодиёти ва кишлоқ ҳўжалиғига «Талко» ДУК ишлаб чиқариш фаолияти салбий таъсир кўрсатмоқда. Зеро, завод йилгига ўртача 22-23 минг тонна ифлослантирувчи моддаларни чиқармоқда. Сенат ялпи мажлисида Сурхондарё вилояти чегара туманларида ҳалокатли вазиятни тасдиқлайдиган рақамлар айтиб ўтилди. Биз Тожикистон алюминий корхонаси фаолиятини унда технология жараёнлар ва газ тозалаш иншоотларини тўлиқ модернизация қилиш масаласи ҳал қилинганга қадар тўхтатиб туриш керак, деб ҳисоблаймиз. Биз, шунингдек, мазкур муаммага халқаро ташкилотлар эътиборини жалб қилишимиз, самарали ва аниқ экологик назоратни таъминлашимиз лозим.

Мансур ЮЛДАШЕВ, Самарқанд вилоятидаги Пахтачи педагогика коллежи директори: — Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида «Гаров реестри тўғрисида»ги Қонунни қабул қилиш зарурати белгиланган эди. Ана шу талаб асосида ишлаб чиқилган мазкур Қонун Ўзбекистонда амалга оширилаётган бозор ислохотларининг суръати ва манъикий талабларига мос бўлиб, эркин бозор иқтисодиёти муносабатларини янада раванқ топштиришга хизмат қилади. Шу билан бирга, мамлакатимизда мо-

лия хизматлари ривожини, гаров реестри тизимини такомиллаштириш, тадбиркорлик соҳасида кредит рискларининг камайиши, кредиторлар манфаатларининг кучироқ ҳимоя қилиниши банк-молия тизими рейтингини янада доширишда катта аҳамиятга эга.

Қонунда ягона маълумотлар базаси кўринишидаги таъминотлар реестрини ташкил этиш, реестр сақловчисини, унинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, реестрда рўйхатга олинмаган таъминот турларини аниқлаш ҳамда активлар эгалари, шунингдек, кредиторлар ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгиланган назарда тутиладиган ҳам эътиборга молик. Буларнинг барчаси кредит рискларини камайтириб, кредиторлар манфаатларини муҳофаза қилиш механизмларини мустаҳкамлайди. Айниқса, соҳага замонавий ахборот-коммуникация технологияларини янада кенг жорий этиш, фойдаланувчиларни сифатли хизматлар билан таъминлашни қўлайтириш назарда тутиладиган бугунги давр талабларига тўла мос келади.

Халида АЛИМОВА, Жиззах вилояти кўп тармоқли болалар тиббиёт маркази бош шифокори: — Мамлакатимизда аҳоли соғлигини муҳофаза қилиш, тиббий хизмат кўрсатиш сифатини янада яхшилаш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Сенаторлар томонидан маъқуллашган «Одамнинг иммунодефицит танқислиги вирусини келтириб чиқарадиган касаллик (ОИВ инфекцияси) тарқалишига қарши курашиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам ана шу

мақсадга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Шуни алоҳида қайд этиш керакки, мамлакатимизда ОИВ тарқалишига қарши курашиш бўйича изчил ишлар олиб борилмоқда. Бу вазифага нафақат давлат тузилмалари, балки жамоат ташкилотлари, шунингдек, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳам кенг жалб қилинган.

Қонун билан ОИВ инфекцияси тарқалишига қарши кураш тадбирларини мувофиқлаштириш Республика комиссиясининг, шунингдек, ОИТСга қарши кураш марказларининг вазифа ва ваколатлари мустаҳкамлаб кўйилмоқда. Ҳужжатда ОИВни қўқтириб олганларга тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича сий-харақатлар акс этган нормаларга ҳам алоҳида урғу берилаяпти. Унда махсус даволашни бепул амалга ошириш кўзда тутилмоқда. Қонуннинг алоҳида бўлимида ОИВни юқтириб олганларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, уларнинг ижтимоий ҳимояси ўз аксини топган.

Кудратали ТУЙЧИЕВ, Фарғона вилояти Олтириқ туманидаги «Юксалиш саховати» фермер ҳўжалиги раҳбари: — Маҳсулотлар, жараёнлар, ишлар ва хизмат кўрсатиш соҳасида истеъмолчилар манфаатларини ҳимоя қилиш, товарларнинг сифати ва рақобатдошлигини ошириш, шунингдек, савдода техник тўсиқларни бартараф этиш мамлакатимиз давлат сийсатининг устувор вазифаси ҳисобланади. Бугун юртимизда ишлаб чиқаришга маҳсулотларга нафақат ички, балки ташқи бозорда ҳам талаб ортмоқда. Айнан маҳсулотларнинг сифати

қўшимчалар киритилишига, шунингдек, айниқса, эшлар, касб-хўнар коллежалари битирувчиларини иш билан тўлиқ таъминлаш давлатимиз сийсатининг устувор йўналишларидан ҳисобланади. Шу боис Қонунга биноан, бир қатор қонун ҳужжатлари билан бирга, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига муайян ўзгариш ва қўшимчалар киритилмоқда. Бу эса, ўз навбатида, аҳоли банд-

◀ (Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ўзбекистонда экологик хавф-сизликни таъминлаш учун изчил институционал ва ташкилий чоралар қўрилмоқда. Табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишга қаратилган ҳамда тегишли халқаро нормаларга мос ҳуқуқий база яратилган. Мамлакатимиз БМТнинг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва

лашмаси, захарли газлар — углерод, олтингурут, углеводородлар оксидлари ва бошқа зарarli моддаларнинг кўпчилиги билан ажралиб турадиган ташкалларни ҳудуд аҳолисига салбий таъсир кўрсатмоқда. Улар, биринчи навбатда, сурункали эндрокрин ва суюқ-мушак тизими, юқори нафас олиш йўллари, туғма аномалия ва флюороз, шунингдек, онкология касалликларидан азият чеқмоқда.

кирган тозалаш ускуналарига эга «Талко» ДУК ҳар йили атмосферага қарийб 22-23 минг тонна захарли моддалар, жумладан, одамлар саломатлиги ҳамда атроф-муҳит учун ўта хавфли 200 тоннадан зиёд фторли водород чиқармоқда. Шу боис биз барча манфаатдор томонлар, мустақил экспертлар, олимлар иштирокида маҳаллий ва минтақавий тадқиқотларни ўтказишни кўллаб-қувватлаймиз. Шунинг-

корхонаси билан боғлиқ мазкур вазиятда ҳам шундай йўл тутиш лозим. Эеро, инсон ҳаёти ва саломатлигини ҳеч қандай фойда билан таққослаб бўлмайди». Худуд иктисодиётига, шу жумладан, қишлоқ хўжалиги ва ижтимоий соҳасига ҳам катта зарар етказилмоқда. Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги пайсаммоқда. Усимликлар, озуқа экинларида фтор микдори кўпчилиги сабабли ҳайвонлар орга-

харлаётганини кўра-била туриб, уни тан олмаслик мумкинми?! Кўп йиллар мобайнида етказилган зарар ўрнини ким қоплайди? Муаммо одамлар манфаатлари инобатга олинган ҳолда ҳал этилиши керак. Менимча, мустақил экспертлардан иборат халқаро комиссия тузиш ва олинган натижалар билан халқаро судга муурожаат қилиш муаммони ҳал этиш йўлларидан биридир».

ли таъсирига зудлик билан барҳам бериш чораларини кўриш зарур, деб ҳисоблайман».

Уч кун давом этган халқаро семинарда билдирилган фикрларни умумлаштириш ва келинган хулосалар асосида тадбир иштирокчилари тегишли тасвияларни қабул қилди. Уларда «Талко» ДУКда ишлаб чиқаришни қайта иктисослаштириш бўйича комплекс чора-тадбирлар, унинг атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатишига йўл қўйилмаган табиати муҳофаза қилишга оид бошқа чора-тадбирларни зудлик билан ўтказишнинг мумкинлиги алоҳида қайд этилган. Семинар қатнашчиларининг халқаро экология ташкилотлари, БМТ тузилмалари, жумладан, ЮНЕП, ЮНИСЕФ ва бошқа ташкилотлар, мамлакатлар парламентлари ва ҳукуматлари, халқаро жамоатчилик минтақда экологик барқарорлиқни мустаҳкамлашга кўмаклашиш, «Талко» ДУКнинг ҳалокатли таъсири зонасида яшаётган аҳоли саломатлигини сақлаш бўйича шашилинч чоралар кўриши учун ушбу муаммога уларнинг эътиборини жалб қилиш зарур, деган фикри тасдиқланган.

Шунингдек, халқаро ҳуқуқнинг умумқабул қилинган принциплари нормалари, халқаро ҳуқуққа оид ҳужжатлар, БМТнинг инсон саломатлиги, унинг хавфсиз атроф-муҳитда яшаш ҳуқуқини ҳимоя қилишга қаратилган муҳим ҳужжатлари эътиборга олинган ҳолда, мазкур корхона чиқараётган захарли моддаларнинг салбий трансчегаравий таъсири-ни бартараф этиш йўллари-ни топиш учун халқаро ташкилотлар, фуқаролик жамияти институтлари, жумладан, Ўзбекистон ва Тожикистон жамоатчилигининг саяё-ҳаракатларини бирлаштириш мумкинлиги қайд этилди.

Ўзбекистонда «Талко» чиқараётган захарли моддаларнинг минтақа табиий муҳити ва аҳоли саломатлигига ҳалокатли таъсири-ни камайтириш мақсадида улкан ишлар амалга оширилди-гани алоҳида таъкидланди. 2010 — 2012 йилларда Сурхондарё вилоятининг Денов, Сарийосиё, Узун ва Олтинсой туманларида кўп-қат қатроқли туман поликлиникалари ва даволаш-профилактика муассасалари, эликдан ортқ қишлоқ врачлик пункти барпо этилди. Уларнинг ҳаммаси замонавий тибиий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Мамлакатимиз ҳукумати томонидан қабул қилинган 2013 — 2017 йилларда Ўзбекистон Республикасида атроф-муҳит муҳофазаси бўйича ҳаракатлар дастурининг амалга оширилиши ҳам салмоқли натижалар бермоқда.

Халқаро семинар қатнашчилари БМТ муассасалари, мамлакатлар ҳукуматлари ва халқаро экологик ташкилотларини Ўзбекистон Республикасининг, хусусан, парламенти, Экологик ҳаракати, кенг жамоатчилигининг «Талко» ДУК ишлаб чиқариш фаолиятининг экология ҳамда одамлар саломатлигига ҳалокатли таъсири-ни бартараф этишга доир саяё-ҳаракатларини кўллаб-қувватлашга даъват этди.

Анна ИВАНОВА,
Ўза мухбири.

ҲУЖЖАТ ИМЗОЛАНДИ

Мамлакатимизга таширф бюроран Япония Вакиллр палатаси аъзоси Эндо Тошиаки раҳбарлигидаги делегация 22 август куни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Рустам Азимов билан учрашди.

Мулоқот чогида Ўзбекистон билан Япония ўлкасидаги ҳамкорлик алоқалари барча соҳаларда изчил ривожланиб бораётгани, бунда икки давлат раҳбарларининг учрашуварида эришилган келишувлар муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилаётгани алоҳида таъкидланди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик савдо-иқтисодий, сарможий, илмий-техникавий каби кўплаб соҳаларда изчил мустаҳкамланмоқда. Иқтисодий соҳадаги икки томонлама ҳамкорлик алоқалари инвестицияларни эркинлаштириш, ҳимоя қилиш ва рағбатлантиришга оид ҳукуматларнинг шартнома асосида изчил ривожланмоқда. Узаро товар айирбошлаш ҳажми 2012 йили 214 миллион АҚШ доллари ошди.

Музокарада савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш имкониятлари, икки томон учун ҳам манфаатли лойиҳалар ишлаб чиқиш ва амалга оширишга доир масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Учрашув якунида «Навоий иссиқлик электр станциясини модернизация қилиш» лойиҳаси бўйича Алмашув ноталари ва заём битими имзоланди. Мазкур ҳужжатга мувофиқ, Навоий иссиқлик электр станциясида иккинчи буғ-газ қурилмаси барпо этилади. Ушбу грант микдори 34 миллиард 877 миллион иенга тенг.

Ҳужжатни Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазири Элёр Ғаниев ва Япониянинг мамлакатимиздаги Фавкулдама ва мухтор элчиси Фумихико Като имзоледи.

Делегация аъзолари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси, Соғлиқни сақлаш вазири, «Ўзбекнеғро» давлат-акциядорлик компанияси каби қатор вазирулар ва идораларда ҳам музокара ўтказди.

Ноидро МАНЗУРОВА,
Ўза мухбири.

АТРОФ-МУҲИТНИНГ ТРАНСЧЕГАРАВИЙ ИФЛОСЛАНИШ МУАММОЛАРИ ВА УЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ ЙЎЛЛАРИ

барқарор тараққиёт соҳасидаги энг муҳим конвенциялари ҳамда бошқа халқаро ҳужжатлари рашификация қилиб, зиммасига олган барча мажбуриятларни бажариб келмоқда. Табиати муҳофаза қилишга оид қонунчиликни амалга ошириш механизми ишлаб чиқилган, мақсадли давлат дастурлари, миллий ҳаракат режалари ҳаётга татбиқ этилаётди. Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислохотларнинг муҳим қисми бўлган ушбу жирий ишлар ҳамда жамоат ташкилотлари ҳам фаол иштирок этмоқда.

Амалга оширилаётган бундай кенг кўламли ва изчил чора-тадбирлар натижасида мамлакатимизда истиқлол йилларида атмосферага зарarli моддаларни чиқариш 2 баробар, ифлосланган оқова сувларни оқизиш 2,2 баробар камайтирилди. Сўнгги бир неча йилда қишлоқ хўжалигида пестицидлардан фойдаланиш 5 баробар қисқартирилди, санаот корхоналарида экологик хавфсиз технологиялар кенг жорий этилаётди, ишлаб чиқариш чикиндилари чуқур қайта ишланми, тозалаш қурилмалари модернизация қилинмоқда. Бу эса нафақат экологик, балки катта иқтисодий самаралар бераётди.

Айни пайтда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари, Ўзбекистон экологик ҳаракати марказий кенгаши ижроия қўмитаси раиси Б. Алихонов ўз маърузасида таъкидлаганидек, Ўрта Осиёда, жумладан, мамлакатимизда қатор жиддий трансчегаравий экологик муаммолар мавжуд.

Тожикистондаги «Талко» ДУК алюминий корхонасининг захарли ишлаб чиқариш чикиндиларининг Ўзбекистон ва Тожикистоннинг мазкур корхона яқинида жойлашган туманлари аҳолиси саломатлиги ҳамда экологияга ҳалокатли таъсир кўрсатаётгани ҳам шундай кескин муаммолар сирасига киради. Экологик меъёрларга риоя этилмасдан, қолақ технологиялар асосида қурилган мазкур завод фаолияти минтақда минг йиллар давомида шаклланган экотизим бузилишига, аҳоли генофонди, ўсимлик ва ҳайвонот олами учун катта хавф туғилишига сабаб бўлаётди.

Муаммонинг моҳияти шундаки, «Талко» ДУКнинг фтор ара-

Семинар қатнашчилари тадбир арафасида Сурхондарё вилоятининг Сарийосиё, Денов, Узун ва бошқа туманларида бўлиб, «Талко» ДУК фаолияти табиий муҳит ва одамлар саломатлигига қанчалик катта зарар етказаяётганини ўз кўзлари билан кўриб, ишонч ҳосил қилдилар.

Атроф-муҳитни ўрганиш институти директори **Майкл Эдельштейн** (АҚШ) шундай деди: «Бизда «Талко» ДУКнинг бутун фаолияти давомида атроф-муҳитга етказган зарарини ўрганиш натижалари бор. Сурхондарё вилоятининг энг кўп зарар кўрган туманлари аҳолиси ана шундай оғир машаққатни бошидан кечирмоқда, улар мазкур экологик вазиятнинг қурбонлари ва маҳкумларига айланган. Корхона қувурларидан чиқаётган захарли тўтун Ўзбекистон томон эсаётганини кўрдик, одамларга, табиат ва иқтисодиётга қандай зарар етказаяётганига ишонч ҳосил қилдик. Мазкур ҳудуддан узоқда яшаб, бу ерда аҳоли қандай кун кечираётгани ва нималарни бошидан ўтказаяётганини тасаввур қилиш қийин. Улар нафас олаётган ҳаво, ичаётган сув, шу ерда етиштирилган ва истеъмол қилинаётган нон захарли моддалар билан зарарланган. Бироқ мазкур корхона фаолиятдан фойда кўраётганлар буларнинг барчасини ҳамон инкор этиб келмоқда. Биз вазиятни яхши томонга ўзгартиришимиз ва бунинг учун зарур чораларни кўришимиз шарт».

«Бугун Ер юзиди содир бўлаётган кўплаб фалокат ва табиат инжиқликлари инсон фаолияти билан боғлиқ, — дейди Вагенинген университетни профессори, иқлим ўзгариши соҳасидаги тадқиқотлари учун Нобель мукофотига сазовор бўлган **Рик Лиманс** (Голландия). — Барқарор ривожланиш масалалари фоят доллар аҳамият касб этмоқда. Барқарор ривожланишни таъминлаш учун яқин йиллар ичида атмосферага чиқарилаётган ташланмалар микдори 90 фоизга камайтиришимиз даркор. «Талко»нинг одамлар саломатлиги, ҳайвонлар ва ўсимликлар, жумладан, қишлоқ хўжалиги экинлари маҳсулдорлиги, демак, минтақа тараққиётига ўта хавфли таъсир кўрсатаётган газсимон чикиндиларни ҳам жиддий муаммонлардандир. Самарасиз ва э-

дек, бу борада самарали мулоқотни йўлга қўйиш керак. Тошкентда ўтган мазкур халқаро семинар бунга яхши мисол бўла олади. Шундагина муаммонинг мақбул ечимини топиш мумкин». Халқаро семинар қатнашчилари Тожикистондаги «Талко» ДУК корхонасининг ишлаб чиқариш фаолияти натижасида атроф-муҳитнинг трансчегаравий ифлослашиш муаммосини ҳар томонлама муҳокама этиб, Ўзбекистоннинг Сурхондарё вилоятидаги шимолий туманлар ва Тожикистоннинг Турсунзода туманида мазкур корхонанинг атроф-муҳит ҳамда аҳоли саломатлигига ҳалокатли таъсири туфайли юзгага келган вазият тобора мураккаблашиб, кескин туш олаётгани алоҳида таъкидланди. Атмосфера ифлосланишига сабаб бўлаётган ушбу муаммони бартараф қилишга доир қатъий чоралар қўрилмаси, бу ерда яшаётган бир миллионга яқин аҳолининг ҳаёти учун ўнглаб бўлмас оқибатлар келиб чиқиши мумкинлиги қайд этилди.

Семинар қатнашчилари атмосфера, сув ресурслари, тупроқда фторли водород ҳамда «Талко» ДУК чиқараётган бошқа захарли моддалар микдори охиби кетаётгани оқибатида турли касалликлар кўпайиб бораётгани, айниқса, чакалоқлар ўлик туғилаётгани алоҳида таъсир туғдираётганини қайд этди. Ушбу захарли моддаларнинг трансчегаравий таъсирида қолган туманларда болалар ва катта ёшли аҳолининг патологик бузилишлар тақдорлари бўйича касаллаш даражаси Сурхондарё вилоятидаги ўртача кўрсаткичдан 3 баробар юқоридир.

«Алюминий ишлаб чиқариш зарarli технологиялар сирасига киради, — деди «Шиндонг сорсорсез» компанияси президенти **Ким Ёнг Ё** (Корея Республикаси). — «Талко» катта микдорда энергия истеъмол қилиб, атроф-муҳитни ўта хавфли моддалар билан захарламоқда. Утган асрининг 50-60 йилларида Корея Республикаси ҳам шундай муаммога дуч келган эди. Муаммони ҳал этиш учун барча чораларни кўрдик, яъни самарали тозалаш ишоотлари қурилди, тегишли ускуналар ўрнатилди, экологик нуқтаи назардан хавфсиз технологияларга ўтилди. Менинча, Тожикистон алюминий

низмида ҳам ўнглаб бўлмас физиологик ўзгаришлар рўй бераётди. Чорва моллари сони, сўт соғиш ҳажми камайтиришга доир тегишли чоралар қўрилмаётгани, кўплаб халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар, хусусан, 1992 йил Рио-де-Жанейрода қабул қилинган Атроф-муҳит ва ривожланиш декларацияси ҳамда 1982 йилда қабул қилинган Бутунжаҳон табиат хартияси нормалари бузилаётганини алоҳида таъкидлади. 1994 йил 17 ноябрда имзоланган Тожикистон алюминий заводининг салбий таъсири зонасида экологик аҳолини яхшилаш бўйича ҳамкорликка оид Ўзбекистон — Тожикистон ҳукуматлари битими ҳам амалда бажарилмаётди.

Бундан ташқари, халқаро экология ташкилотлари, Ўзбекистоннинг давлат ва жамоат тузилмалари, жумладан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, Ўзбекистон экологик ҳаракатининг хулоса ва муурожаатлари, Сурхондарё вилояти аҳолисининг муурожаатларига қарамай, Тожикистон томонидан тақдим этилаётган материалларда алюминий корхонаси ишлаб чиқариш фаолиятининг минтақдаги экологик вазият ва аҳоли саломатлигига салбий таъсир кўрсатаётгани, атроф-муҳитга зарар етказишига барҳам бериш чораларини кўриш зарурлиги инкор этилмоқда.

Технологиялар ва инновацияларни ривожлантиришни кўллаб-қувватлаш бўйича Бранденбург институту президенти **Эдгар Клозенинг** (Германия) фикрича, «Шунча одамнинг битта корхона фаолияти туфайли азият чеқишига асло йўл қўйиб бўлмайди. Корхонанинг зарarli таъсир кўрсатаётгани ва ушбу долзарб муаммони ҳал этиш зарурлигини иккинчи томон тан олиши шарт. Фақат шундагина минтақда, биринчи галда, Ўзбекистоннинг Сурхондарё вилояти туманларида юзгага келган кескин экологик аҳолини юмшатиш учун эмас, балки уни буткул яхши томонга тўлиқ ўзгартириш бўйича самарали чораларни кўриш мумкин. Эеро, ҳатто бир бола, бир одамнинг жабр кўриши ҳам катта фожиадир. Ушбу туманларда эса ўз минглаб одамлар яшайди. Шу сабабли мазкур корхонанинг экология ва аҳоли саломатлигига етказаятган ҳалокат-

оқибатларини бартараф этиш мақсадида жаҳон ҳамжамияти диққат-эътиборини мазкур масала ечимига қаратиш борасидаги саяё-ҳаракатлари энг тўғри йўлдир.

Дидье ШАДЕ, Европа бўйича прогноз ва тадқиқотчи масалалари тахлил институту тадқиқотчиси (Франция): — Тожикистон алюминий заводи таъсирида Ўзбекистоннинг Сарийосиё ва бошқа туманларида вуҳудга келган аянчли ҳолат билан танишиб, жуда ачиндим. Бундай муаммога безэтибор ва бефарқ қараб бўлмайди. Мамлакатнинг раҳбарияти аҳолини яхшилаш учун кўплаб чора-тадбирларни амалга ошираётганининг гувоҳи бўлдик. Бироқ узоқ йиллик бу муаммони бартараф этиш биргина Ўзбекистонга боғлиқ эмас. Шу боис жаҳон ҳамжамияти бирлашган ҳолда ушбу муаммонинг мақбул ечимини топиши лозим. Ҳеч бир мамлакат ўз фойдаси ва манфаатини кўлаб, бошқа бир мамлакат тараққиётининг издан чиқишига сабабчи бўлишга ҳаққи йўқ.

Денов, Сарийосиё, Узун ва бошқа туманлар экологиясини яхшилаш, атроф-муҳитга етказилаётган зиёни камайтириш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш мақсадида Ўзбекистон амалга ошираётган ислохотлар, илгари сураётган ташаббуслар ҳамда халқаро ҳамжамиятнинг жалб этиш бора-сидаги ишлар юксак эътироф ва ҳар томонлама кўллаб-қувватлашга муносибдир.

Ўза мухбирлари
Ирода УМАРОВА,
Ноидро МАНЗУРОВА,
Холмуин МАМАТРАЙИМОВ
эъиб олди.

СЎЗ — ХАЛҚАРО ФОРУМ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

◀ (Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Биз корхонани қайта иктисослаштириш, эскирган ускуналарни модернизация қилиш дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга эришмоғимиз лозим. Бунинг учун аллақачон эскирган технологияларни экологик тоза технологиялар билан аниглаш зарур. Бу нафақат бир мамлакат, балки бутун Марказий Осиёнинг муаммосидир. Шу боис минтақдаги барча мамлакатлар ва халқаро ҳамжамият ўзаро ҳамкорликда бу мураккаб вазиятдан чиқиш йўлини топмоғи даркор.

Александр САКОВСКИС, Латвия парламенти депутаты, «Келишув маркази» фракцияси ва Европа Парламент Ассамблеяси кенгашидаги Латвия делегациясининг аъзоси (Латвия):

— Бундай аянчли фожиага илк бор гувоҳ бўлиб турибман. «Талко» алюминий заводининг Ўзбекистондаги айрим худудлар аҳолисига, айниқса, болалар саломатлигига жиддий зарар етказаятгани жуда ачинарли. Заводдан чиқаётган захарли газлар таъсирида болаларнинг ногирон бўлиб дунёга келиши, хотирасининг заифлашиши, шунингдек, аҳолининг камқонлик, саратон ва жигар циррози каби дардларга чалиниши, ўлим кўрсаткичининг ошиши фоят таъсирли ҳолдир. «Талко» ДУКда алюминий ишлаб чиқаришда фойдаланилаётган эски техноло-

гиялар Европадаги шундай ишлаб чиқариш технологияларига мутлақо мос келмайди. Алюминий ишлаб чиқаришдан олинган даромадни инсон ҳаёти билан таққослаб бўлмайди. Биз мазкур муаммони ҳал этишда ёрдам беришимиз ва бунинг учун барча халқаро ҳуқуқ механизмларини ишга солиш, жаҳон, хусусан, Европа ҳамжамиятига муурожаат қилиш зарур. Тожикистон алюминий заводининг кўрсатаётган зарarli таъсири-ни бартараф этиш нафақат Ўзбекистоннинг, балки бутун минтақа, ҳатто дунёнинг долзарб муаммосидир. Жаҳон ҳамжамияти бир ёқадан бош чиқариб, изчил ташаббус кўрсатган ҳолда зудлик билан бу муаммоларнинг самарали ечимини топиши керак. Мазкур халқаро семинар бу борада ўзининг ижобий натижасини беради, деган умиддаман.

Такэхиса МАЦУКАВА, «Juntedo» университетининг эпидемиология ва атроф-муҳит факультети профессори (Япония): — Экологик муаммолар чегара билмайди, мамлакат танламайди. Тожикистон алюминий заводидан чиқаётган захарли моддалар Ўзбекистоннинг айрим туманларида экологик мувозанатни издан чиқараётганига гувоҳ бўлдик. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Экологик муаммоларнинг олдини олиш ва атроф-муҳитга салбий таъсири-ни камайтиришда ўзаро ҳамкорлик ва ҳамжиҳатликда иш юри-тиш такозо этилади.

Сарийосиё туманидаги экологик вазиятни кўздан кечирар эканмиз, Тожикистон алюминий заводи қувурларидан чиқаётган захарли тўтун Ўзбекистон томонга келаётганини ўз кўзимиз билан кўрдик. Ушбу захарли моддалар таъсиридан азият чекаётган туманларнинг бир миллионга яқин аҳолиси саломатлигига мунтазам ва жиддий зиён етаётди. Шунингдек, унинг қишлоқ хўжалиги тараққиётига, хусусан, чорвачилик ва боғдорчиликка катта зарар етказгани ҳам аянчлидир. Бу мазкур худудни иктисодий таназзулга олиб келиши мумкин. Буларнинг барчасига ушбу заводдаги технологияларнинг жуда эскириб кетгани сабаб бўлмоқда. Алюминий корхонасининг ишлаб чиқариш технологиялари зудлик билан модернизация қилиниши зарур. Бу атроф-муҳитга етказилаётган ҳалокатли зарарни муайян микдорда камайтириш имконини беради. Япония бу борада катта тажрибага эга ва Ўзбекистон экологик ҳаракати билан ҳамкорликда Тожикистон алюминий корхонаси чикиндиларининг салбий таъсирига дучор бўлган одамларга антропоген таъсири-ни камайтиришга қаратилган лойиҳани ишлаб чиқатиш ҳамда амалга ошириш имкониятини кўриб чиқиш, бунинг учун университетимизнинг етакчи мутахассисларини, Япониянинг йирик жамғармалари маблагларини жалб этишга тайёрми. Халқаро ҳамжамият ўз эътиборини ушбу минтақда юзгага келган экологик муаммо-

ни ҳал этиш йўллари-ни топишга қаратиши даркор.

Жон ВЕЙВЕРЛИ, Буюк Британия парламенти-нинг лордлар палатаси аъзоси, «Британия — Ўзбекистон» умумпартия парламент гуруҳи раиси (Буюк Британия):

— Мазкур халқаро семинар доирасида Сурхондарё вилоятининг Сарийосиё ва бошқа туманларида юзгага келган экологик вазиятни бевосита ўзимиз кузатиш имкониятига эга бўлдик. Ушбу туманлар аҳолиси «Талко» ДУК фаолияти оқибатида жиддий азият чеқмоқда. Ўзбекистон томон эсаётган ҳаво оқими ўта захарли кимёвий моддаларни олиб келмоқда. Бу эса экологик мувозанат бузилиши, ҳавонинг ифлосланиши, экинлар ҳосилдорлигининг камайиши ва чорвачилик унумдорлигининг пасайишига сабаб бўлаётди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон раҳбарияти томонидан ушбу туманлар аҳолисининг турмуш шaroитини яхшилаш йўлида кенг кўламли ишлар амалга оширилаётганига амин бўлдик. Бироқ бу вазиятни батамом барқарорлаштириш, кўп йиллардан буюн маҳаллий аҳолини қўйнаб келаятган мазкур жиддий муаммони тўла-тўқис ҳал этиш фақат Ўзбекистоннинг ўзигагина боғлиқ эмас. Ушбу ҳолатга бефарқ қараб бўлмайди. Мазкур муаммони аллақачон ҳамжиҳатликда ҳал этиш зарур эди. Шу боис Ўзбекистоннинг ушбу масалани ижобий ҳал қилиш, унинг

Эълон

«CAPITAL REALTOR GROUP» МЧЖ
очиқ аукцион савдоларига тақлиф этади.

«Capital Realtor Group» МЧЖда 2013 йил 10 сентябрь куни соат 11.00 да объекти бошланғич баҳоси босқичма-босқич охиб бериш тартибида ўтказилаётган очиқ аукцион савдосига қуйидаги кўчмас мулклар қўйилмоқда:

1. Сергели тумани суд ижрочилари бўлими томонидан ФИБ Яққасарой туманлараро судининг 2013 йил 18 февралдаги 1-446/13-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент шаҳри, Сергели тумани, Сергели-6 маъмуисидида деҳқон бозори худудида жойлашган, умумий майдони 85,0 кв.м., 3 хонадан иборат икки қаватли бино 2-қаватининг бир қисми бўлган, 15 ва 16-сонли савдо дўконлари.
Бошланғич баҳоси — 50 000 000 сўм.
2. Юнусобод тумани суд ижрочилари бўлими томонидан ЖИБ Тошкент вилояти судининг 2010 йил 20 апрелдаги 2-040/10-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Боғи Эрам кўчаси, 7-уйда жойлашган, умумий фойдаланиш майдони 557,63 кв.м., икки қаватли ва ертўласи бўлган кўчмас мулк.
Бошланғич баҳоси — 674 653 602 сўм.
3. Юнусобод тумани суд ижрочилари бўлими томонидан ЖИБ Тошкент шаҳар судининг 2011 йил 1 декабрдаги 1-576/11-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Ш. Қозқобқов кўчаси, 126-«А» уйда жойлашган, умумий майдони 832 кв.м. бўлган икки қаватли уй-жой.
Бошланғич баҳоси — 337 682 696 сўм.

Юқоридаги кўчмас мулклар билан тегишли суд ижрочилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризалар ҳар куни (дам олиш ва байрам кунларидан ташқари) соат 10.00 дан 18.00 гача қабул қилинади ва савдо бошланишига бир иш куни қолганда соат 17.00 да тўхтатади.

Аукцион савдосида қатнашиш истагидаги талабгорлар кўчмас мулк бошланғич баҳосининг 10 фоиздан кам бўлмаган микдордаги закалат пулини тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, савдо ташкилотчиси — «Capital Realtor Group» МЧЖнинг ОАТБ «Капиталбанк» Мирзо Улуғбек филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 2020800020492751003, МФО: 01018, СТИР: 207126662.

Манзил: Тошкент шаҳри, Қўшбеги кўчаси, 18-уй.
Телефон: (8-371) 250-19-24. www.realtgroup.uz
Лицензия: № RR-0017.

«Халқ сўзи» газетасининг 2013 йил 17 август 160-сонидида чоп этилган «Kochmas mulk savdo xizmati» МЧЖнинг эълон саралашига «Kochmas mulk savdo xizmati» МЧЖ очиқ аукцион савдоларига тақлиф этади», деб ўқилсин.

UZTELECOM

Хурматли ватандошлар!

«Ўзбектелеком» акциядорлик компанияси

Ўзбекистон халқини ва юртимиз меҳмонларини Мустақиллик куни байрами билан табриклайди!

Сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, ишларингизда муваффақиятлар ҳамда халқимиз фаровонлиги йўлидаги фидокорона меҳнатингизда омад ёр бўлсин!

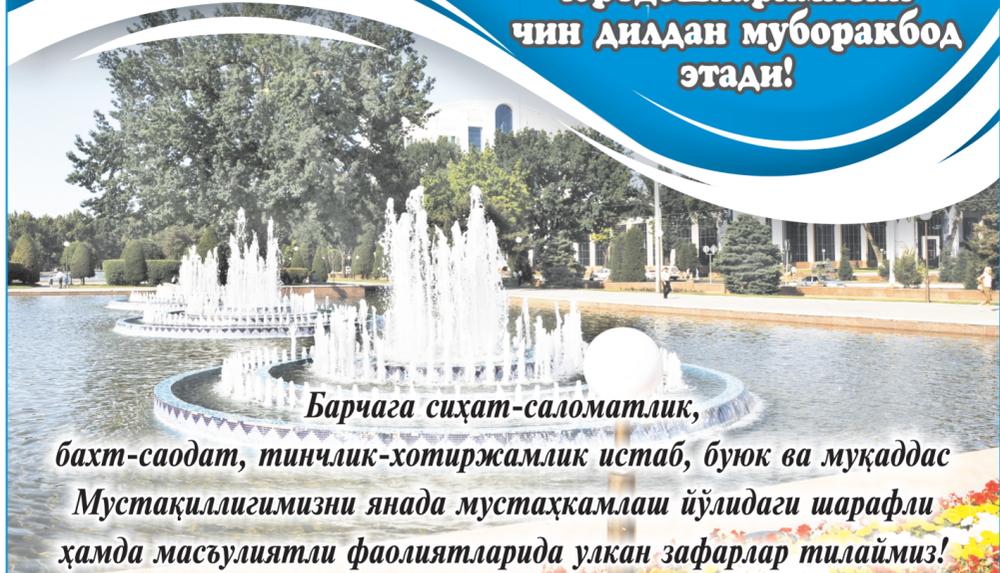

«Олмалик кон-металлургия комбинати» ОАЖ жамоаси

Ватанимиз тараққиёти, юрт ободлиги, эл фаровонлиги гарови бўлган энг улуғ ва энг азиз байрамимиз —

Мустақиллигимизнинг 22 йиллиги

билан барча юрtdошларимизни чин дилдан муборакбод этади!

Барчага сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, тинчлик-хотиржамлик истаб, буюк ва муқаддас Мустақиллигимизни янада мустаҳкамлаш йўлидаги шарафли ҳамда масъулиятли фаолиятларида улкан зафарлар тилаймиз!

ОАТ «Алоқабанк» жамоаси

Ўзбекистон халқини, акциядор ва мижозларини, барча ҳамкасбларини

Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни байрами билан самимий қутлайди!

Ушбу шуқуҳли кунларда юрtdошларимиз турмуш даражасини янада юксалтириш ҳамда уларга энгиллик яратиш мақсадида ҳар бир оилага истеъмол кредитларини тақлиф этамиз!

		
Маиший техника	Мебель жиҳозлари	Қурилиш материаллари
		
Компьютер техникаси	Шахсий автомобилларни таъмирлаш	Тўй маросимлари
		
Саёҳат	Авиачипталар	Тиббий хизматлар

ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН.

Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темур шоҳқўчаси, 4-уй.
Тел.: (+99871) 232-83-37, 281-53-25.

www.aloqabank.uz

YUKSAKLIKKA INTILGANLAR UCHUN

Mustaqillik bayramingiz muborak bo'lsin!

Motor moylari va antifrizlar ishlab chiqarish bo'yicha

«Uz-Prista»

qo'shma korxonasi jamoasi O'zbekiston aholisini Mustaqillik bayrami bilan tabriklaydi va barchaga baxt-saodat, sog'liq, ishlariga rivoj, tinchlik-xotirjamlik tilab qoladi!

ТАХРИРИЯТГА КЕЛГАН ҚЎЛЪЗМАЛАР ТАҚРИЗ ҚИЛИНМАЙДИ ВА МУАЛЛИФГА ҚАЙТАРИЛМАЙДИ.
Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор Ж. Тоғаев томонидан саҳифаланди.

• **МАНЗИЛИМИЗ:**
100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиёва.
Навбатчи — Ф. Абилов.
Мусахҳиҳ — С. Исломов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 01.30 Топширилди — 02.50 1 2 3 4 5

Халқ сўзи Народное слово

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 854. 79 620 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Ўялолар 232-11-15.

ISSN 2010-8788

ТАХРИРИЯТГА КЕЛГАН ҚЎЛЪЗМАЛАР ТАҚРИЗ ҚИЛИНМАЙДИ ВА МУАЛЛИФГА ҚАЙТАРИЛМАЙДИ.
Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор Ж. Тоғаев томонидан саҳифаланди.

• **МАНЗИЛИМИЗ:**
100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиёва.
Навбатчи — Ф. Абилов.
Мусахҳиҳ — С. Исломов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 01.30 Топширилди — 02.50 1 2 3 4 5